kisdobos

1981. SZEPTEMBER

MEGYEI KÖNYVTÁR KAPOSVÁR

Hass, alkoss, gyarapíts

Kedves Pajtások! Szeretettel köszöntünk benneteket az úttörőév küszöbén. Kívánjuk, hogy ez az esztendő is hozzon nektek sok új érdekes ismeretet, sok-sok sikert, boldogságot, maradandó kedves élményt.

Bizonyára hallottátok már az idei év jelmondatát: „Hass, alkoss, gyarapíts." Talán azt is tudjátok, hogy ezt a felszólítást tartalmazó mondatot Kölcsey Ferenc, a magyar nemzeti himnusz költője írta „Huszt" című versének utolsó sorában. A költő azt is megmondja rögtön, mi célból kell hatni, alkotni, mit kell gyarapítani. A teljes verssor így hangzik: **„Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derűl!"**

Pontosan 150 évvel ezelőtt — 1831-ben — intézte ezt a felhívást honfitársaihoz Kölcsey, de ma is igaz. Ezért lett a jelszavunk. Mert hazánk ma is azt kívánja tőlünk, hogy legjobb tudásunk szerint végezzük dolgunkat, munkálkodjunk érte, gyarapítsuk, óvjuk értékeit. Így erősödik, így gazdagodik, szépül tovább — vagyis méginkább „fényre derűl".

Most a tervezés időszakában, amikor meghatározzátok tennivalóitokat, s feladatokat vállaltok, nézzetek jól körül, kire kell „hatni", mit lehet „alkotni", mit kell „gyarapítani".

Hatni kell például arra, aki nem eléggé szorgalmas, aki nem mindig állja a szavát, akinek kifogásolható a magatartása. Hogyan? Először is példamutatással. De néha szükség van a baráti figyelmeztetésre is. Mert ne feledjétek: nem az az igazi jó barát, aki mindent elnéz a társának, hanem aki nem tűri, hogy felületes, hanyag legyen. A rossz tulajdonságokkal nem szabad megbékélni!

Mit lehet „alkotni"?

Minden, amit csináltok, legyen az tanulás, közösségi munka vagy otthoni segítés, ha lelkiismeretesen, ügyesen, ötletesen végzitek, már egy kicsit alkotás is. Dolgozni, munkát végezni (a tanulás is munka!), ahogy József Attila írja, „pontosan, szépen" kell. Ha pontosan, szépen csináljátok — biztosan sikerül. És az nagy öröm.

Mit lehet „gyarapítani"?

Sok mindent. Ide lehet sorolni az ősi kincstár gazdagításától a faültetésig rengeteg dolgot. De az osztály, az úttörőszoba, az iskola szépítése is gyarapítás. Mert, ami szép, az többet ér, s kedvesebb a számunkra. Valójában az is gyarapítás, ha vigyázunk a meglévőre, óvjuk, megbecsüljük.

Kányádi Sándor

Jó két ló szolgája

Szolga voltam, szolga,
jó két ló szolgája.
Nem mehettem addig
én az iskolába,
míg a két jó lovat
meg nem abrakoltam,
s szénával a jászlat
jól meg nem pakoltam.
Etettem, itattam,
s míg a zabot nyelték,
fölmondtam magamban
az aznapi leckét.
Iskola után is
először a pajta,
azután jöhetett
csak a számtanpélda.
Sokszor sírdogáltam
— emlékszik a jászol —:
„Jaj csak el ne késsem
ma az iskolából."

Szidtam a lovakat,
mért esznek oly lassan.
Egyszer az egyiket
még meg is haraptam.
Délben aztán, mire
elpárolgott mérgem,
a megbántott lótól
bocsánatot kértem.
Mert jó barátom volt
nekem az a két ló.
Nem kellett az ostor,
elég volt a jó szó.
Igazságos hű társ
voltak mind a ketten,
lépésben vittek, ha
el-elszenderedtem.
Olvasni is tudtam
a hátukon ülve,
hajóként ringattak
hasig érő fűbe'.
Megálltak, ha árok -
vagy gödörhöz értek,
s mint ahogy én tőlük,
engedelmet kértek.
Prüsszögtek, horkantak.
Elég volt, ha térdem
jelezte az irányt,
bólintottak: „értem".
Becsuktam a könyvet,
s csak azt mondtam: rajta!
Repültek, mint a nyíl,
át a túlsó partra.
Mert nemcsak szolgájuk,
gazdájuk is voltam;
ha sírtam is néha,
kedvvel abrakoltam.
De mindez régen volt.
Hol van az a két ló?
Gazdátlan a kantár,
gazdátlan a béklyó.
Csillag-zabot esznek,
hold szalmáján hálnak,
csengős táncot már csak
álmaimban járnak.

Szőnyei György rajza

Kántor Zsuzsa

Azon a nyáron

Iskolás korom előtt még láttam a Margitsziget alsó bejáratánál a fák közt egy ottfelejtett, gyommal benőtt sínpárt. Olyan kétméteres darabot, s elképzeltem a keréken gördülő, lovak vontatta kocsit, a padon ülő utasokat, hallottam a paták kopogását, ahogy a lovak galoppoztak a sínek között; ha behunyom a szemem, mindjárt elémgördül zötyögve a lóvasút, a bakon a kocsis pattint ostorával és hoóóó — megállnak épp előttem, beszállhatok. De a lóvasút akkor már kikocogott a Szigetről, a múltba úszott.

Hanem megvolt még a kerek emelvény a fedett sétányon túl, ahol térzenét adtak minden délután; körben ültek a zenészek, volt hegedűs, trombitás, cintányéros, dobos, és mi ott táncoltunk az emelvény körül, ki-ki ritmusra ugrándozott, cseppet se restelltük magunkat, forogtunk-hajladoztunk és dobáltuk a lábunkat, vagy épp körben topogtunk-dobbantottunk, ahogy a zenére jött. Aztán ha ezt eluntuk: kislány, jössz játszani? — rohantunk labdázni, fogócskázni, karikát hajtani. Volt keljfeljancsi és ipiapacs; egyszer, hogy meg ne találjanak, olyan magasra másztam fel egy fán, hogy aztán nem mertem lejönni. Mind elszaladtak már, csak én tapadok egy faágra; nem, hát én innen egyedül, soha... Akkor a lombok közt kukucskálva látom, egy napsugárfoltban odalent felvillan két bakancs: ne félj, csak gyere — s micsoda megkönnyebbülés —, a bakancsok felfelé kúsznak utánam: add a kezed! — Kis srác volt, még csodálkoztam is, amikor az arcát megláttam: hogyhogy ennek ekkora lába van?

Göndör volt, szélesarcú, a szeme nevetős:

— Na, most megmentettelek. Itt gubbasztottál volna karácsonyig.

— Megmentettél. Te vagy a királyfi.

— Te meg a királykisasszony.

— Akarod, hogy a feleséged legyek?

— Akarom.

Boldog voltam, hogy a biztonságos földön állok megint. Élénkzöld volt a fű, kis margaréták fehérlettek benne és odébb a kövek közt feltűnt egy gyík, a fején úgy láttam, korona tündökölt. És százféle színes bogár sietett valamerre a nap forróságától megrepedt rögökön. A Bakancsos mindenről tudta, mi a neve, mert ő vidéki volt, mondta, hogy a nénjénél látogatóban van itt. Néztük, hogy nyüzsög körülöttünk a kisvilág. Akkor a fák közül elővágtatott egy bozontos kutya, kilógott a nyelve, lihegve rohant. — Ne félj! — Nem én — és nem is féltem. Fogtuk egymás kezét és mutattam neki a Szigetet, a királyságomat — most már a fele az övé. Kimentünk a parti sétányra, a folyón akkor úszott fel egy hajó, búgott a kürtje, megállt a kikötő pallójánál, dűltek belőle az utasok, hosszúszoknyás nők, zsirárdi kalapos férfiak; ő elnézte volna, de én húztam magammal; sok még a látnivaló! — Kirajzolva kockák a homokban, apró kaviccsal célozták meg az ugrók az iskolát, máshol szobroztak: különleges pózokba meredtek a résztvevők, jött a vásárló, nézte az alkotásokat, megérintette-csiklandozta — amelyik moccant, ha csak a szeme rebbent, de pláne, ha elnevette magát — vége, az nem szobor, mehet, amerre lát. Aztán beálltunk nemzetest játszani. A földbe vájt kis gödörben labda, fölötte kezek: magyar, török, német, orosz, olasz —, a kikiáltó egy kicsit odább már harsogja is: jöjjön az a híres, nevezetes — bableves! Mind szétrebbentünk, mert az izmok futásra készek, de ez csak tréfa volt, s vissza mind új feszült figyelemmel

Birkás Ákos rajza

a labda köré; akinek a nevét kiáltják, annak el kell vele találni valakit. Aztán, hogy ebbe kifulladtunk, jött a sorbaállás kettesével, élen a fogó és kiált: utolsó pár, előre fuss! — Mi egy pár voltunk, s mint kiket íjból lőttek ki — nagy ívben kerültük el a fogót, messze tőle kapaszkodtunk össze boldogan; sikerült, ez volt a ház: a biztonság, a győzelemé. Odébb a bokrok közt kis tömeg gomolygott, folyt a cserebere. Ez mi? — A tőzsde, mondtam és elbizonytalanodtam kicsit. Mert ott számolócédulák lobogtak. Pálma-sarok, Gottschlig rum, Lysoform, Váncza sütőpor, Tatai brikett... egyért hármat is lehetett kapni, mindnek értéke, árfolyama volt, és egyesek markában egész köteg dagadt. — Neked nincs? — Nekem csak ócskák — és előhúztam a zsebemből három gyűrött papírt, amikre a sarki fűszeres írta a liszt-zsír-cukor árát, a Havasi, de a Havasit nem jegyezték itt; mit adtak volna azért? Álltunk, bámészkodtunk, hallgattunk, ki mit kér, mit kínál, mit gyűjt, mi kell neki? — szegény királyfi és királylány a gazdagok közt, és röpködtek kézről kézre a színes cédulák. — Gyere már, mondtam aztán, menjünk innen —, de ő nem akart, megállt egyhelyben, mintha szobrost játszana. Három hajó is jött és ment már, búgott a kürt és alkonyodott. A fedett sétányon egy padon nagymama vár. — Miért nem jössz? — de csak csóválja a fejét és mint aki odacövekelt és addig, hogy már oszlik körülöttünk a csereberélő csoport, már csak magunk vagyunk s akkor int a szemével s látom emelkedik lassan a földről a bakancs talpa és alatta ott vigyorog egy fej, a Lysoform, a legértékesebb, egyik legdrágább számolócédula. — Ezt elhullajtotta valaki, megőriztem neked — és lehajolt érte, megfújta, hogy tisztán csillogjon a kincs — úgy adta át: most már cserélhetsz te is.

Együtt mentünk haza a hajópadlós hídon. Ha dobbantottunk, ingtak a deszkák, jó kis hinta volt. Mondtam nagymamának, hogy férj-feleség vagyunk, a Felső szigeten a romok, sok a kő, ott építünk télire házat és ha nagy a hideg, vaskályhát is szerzünk bele.

Nagymama bólogatott, nem volt kifogása ellene és mi megbeszéltük, hogy másnap megint találkozunk a Szigeten. De másnap esett az eső és harmadnap nem volt kint a Bakancsos, talán nem adtak neki a belépőre pénzt. Az is lehet, hogy már hazautazott. Ha a lombokon át kerek foltban megvillant a földön a nap, mindig azt néztem, nincs-e benne az a kicsámpált fűzős cipő. Nagy volt neki, az biztos, mondta is: a bátyámé volt, majd belenövök. — A Lysoformért öt Gottschligot kaptam és aztán egyre gyűltek a markomban a számolócédulák; sok kincsünk lesz, mire megint találkozunk s felépítjük házunkat a Felsőszigeten.

Aztán hullani kezdtek a fákról a levelek, sárgás kupacokba terelte őket a szél. Behúzták a hajópallót, végetért az utolsó mesebeli nyár; megkaptam a hátitáskát és büszke elsős, ki többet vissza se néz —, beléptem az iskolakapun.

Polgár István versei

Szeptemberi vendég

Hull az eső. Monoton
kopogását hallgatom.
Vendég kopog, ismerős:
bebocsátást kér az ősz.

Rajz az ablakon

Párás az ablak — Ági rajzol.
Topog, gondokkal teli.
Nézem: a hajló vonalakból
galamb lett, szárnyát emeli.

Szüret után

A hegy kifosztva, unottan áll,
kedve kókadt.
A nap leltárba veszi ma is
a szőlőkarókat.

Hiába fárad, sehol se lel
megbújt fürtöt.
Utazni indul a tört faág,
törzs, lomb félve felnyög.

Záron motoz egy pipás öreg,
feje füstből.
Böffen a pince, darázs hasal,
cseppent mustot szürcsöl.

Kénezett hordók, telistele
jó nedűvel,
hanyatt dőlt Buddhák, köldökükön
hab virága tűnt fel.

Már lenn, a völgyben vonul sorunk
dudorászva.
Zihál egy dömper, vadliba-raj
húz el déli tájra.

Az iskolából, mint kiscsibék,
víg had tódul.
A hegytetőre felült a hold,
bólint búcsúzóul.

Apa hallgatós volt, én oszlop, Terka meg...

— Én leszek a főszereplő! — avatott be mindnyájunkat a titokba Terka húgom. Őszinteségi rohamának oka a sonkás tojás volt. Imádja a sonkás tojást. Ha ehet, minden búját elfelejti, s úgy megszelídül, mint a mesebeli oroszlán a furulyaszóra. Most is elégedetten harapdálta a kenyerét, és teljes odaadással kezelte a kést, villát.

— Gratulálok! — mondtam tartózkodóan, hogy el ne bízza magát. Pedig nagyon megörültem a hírnek.

Terka némi vizet kortyolt az erőspaprikára, majd megszakította a táplálkozást.

— A kiskakas gyémánt félkrajcárját adjuk elő. Nagyon tetszik.

— A szöveget már tudod?

— Hajaj! — legyintett Terka a villájával, amelyen újra ízes falat díszelgett.

— Mikor tanultad meg? — csodálkoztam —, hiszen alig egy hete járunk iskolába.

— Hát a napejban — felelte, de hangján érződött a korholás: hogy kérdezhetsz ekkora butaságot?

— Hol adjátok elő a darabot? — szólalt meg apa.

— Még nem tudom pontosan. Valami otthonban, ahol rokkantak élnek. Vera néni azt mondta, most van a rokkantak éve. Én gyorsan átlapoztam a naptárt, azután még egyszer átlapoztam lassabban, de nem találtam benne semmit a rokkantakról. Azóta sem tudom, miért ezt az évet adták nekik.

— Miért 1981 a rokkantak éve, azt

pontosan én sem tudom — felelte csendesen apa —, de azt igen, hogy akik kitalálták, bíznak az egészségesekben. Ti, például, miért ne adhatnátok elő abban az otthonban jövőre is egy jó színdarabot? Hm?.

— Én máris benne vagyok! — eresztette el a kést Terka, és meleg pillantással apához fordult. Átkarolta a nyakát.

— Imádom a jó színdarabokat! — mondta és a nyomaték kedvéért puszit nyomott apa arcára. Boldog volt, hogy sikerült egy kicsit megbeszéltetnie apát.

Magam is elismertem, nagy siker volt. Apa ugyanis kimondottan hallgatós. Nem hallgatag, mert az egészen más. Csak hallgatós. Jól lehet neki mesélni.

És Terka mesélt is. Újraélte a próbák mulatságos eseményeit, a díszleteket is részletesen leírta, s már-már belekezdett az egész darab előadásába, amikor anya leállította:

— Be kéne fejeznetek a vacsorát, mielőtt jéggé dermed.

— Hát jó. Ha téged nem érdekel... — váltott hangot Terka. Apát is elengedte és sértődötten a tányérja felé fordult. Ott tüstént vigasztalódott, mégis jólesett neki anya rábeszélő, engesztelő hangja:

— Érdekel a kiskakas. Hogyne érdekelne. Ha egészen elkészül az előadás, megnézzük. De addig legyen titok. Jó?

Anya nyugodtan beszélhetett, már megvacsorázott. Pedig ő eszik a leglassabban.

Az előadást végül nem nézték meg

Görög Júlia rajzai

anyáék. Nem fértek volna be a terembe. Magam is csak díszletcipelésért cserébe jutottam meghíváshoz, elvégre ez most nem az őrsvezetők éve. Ráadásul Terka a sonkás tojásos vacsora óta egy szót sem ejtett a kiskakasról. Még nekem se. Komolyan vette anya javaslatát. Nem csoda, ha kíváncsi voltam.

Az előkészületek izgalma, a bemutatkozás feszültsége (a premierláz) minden ok nélkül rám is átragadt. Mire a nézőtér elsötétült, már azt sem tudtam, mit fogok látni, csak azt, hogy a kishúgom a főszereplő.

Felment a függöny. Megjelent egy csinos dombocska. Aztán a kiskakas. A kiskakas felhágott a szemétdombra, és bátran megszólalt: — Kukurikuuu!

Ez Asztalos Tomi hangja. Jé! Hát nem a kiskakas a főszereplő? Dehogynem. Kishúgom, kishúgom! Művésznői túlzás volt ott a vacsoránál azt mondani, hogy főszerep, meg az egész szövegről pöntyögni. Te biztosan a gazdasszony vagy.

És megjelent a gazdasszony. Panaszkodott a kakaskájának — Kovács Kriszti hangján. Majd bevonult a kiscica. Aha! Hát, jól megtréfált minket ez a Terka, nevetgéltem, de a cica se terkául nyávogott.

Ment a darab. A szín változott. A szemétdomb a sarokba vonult, jött a török szultán a kincses ládájával, előkelőségeivel, szolgáival. Gördültek a rímek, mindenki szórakozott. Még az élhetetlen szolgákból is ki-kibuggyant a jókedv, jóllehet a darab szerint éppen jajgatniuk kellett volna. De ugyan ki bánta azt? Senki emberfia se színpadon, se nézőtéren.

Mikor véget ért az előadás, alig akart megszűnni a taps. Előkerültek a szereplők is. Török bugyogóban, fejkendőben, kakastaréjjal, cicafarokkal. Köztük a húgom kisdobos egyenruhában. Akkor újra eszembe jutott,

hogy hangját se hallottam. A szereplők, miután megköszönték az ünneplést, elvegyültek a tömegben. Terka hozzám szaladt.

— Láttál? — lihegte kipirultan.

Nem tudtam szóhoz jutni.

— Hallottál? — kérdezte izgatottan.

— Nem. De egész nyugodtan meglepődhetsz rajta, én már nem csodálkozom.

— Akkor mindent jól csináltam — jelentette ki büszkén Terka, és nekem dőlt, mintha oszlop lennék. Engem így szokott szeretni.

— Áruld már el, mi voltál? — csodálkoztam, pedig épp az imént mondtam, hogy nem csodálkozom.

— A szemétdomb — mondta Terka és kacagott.

Én is elnevettem magam.

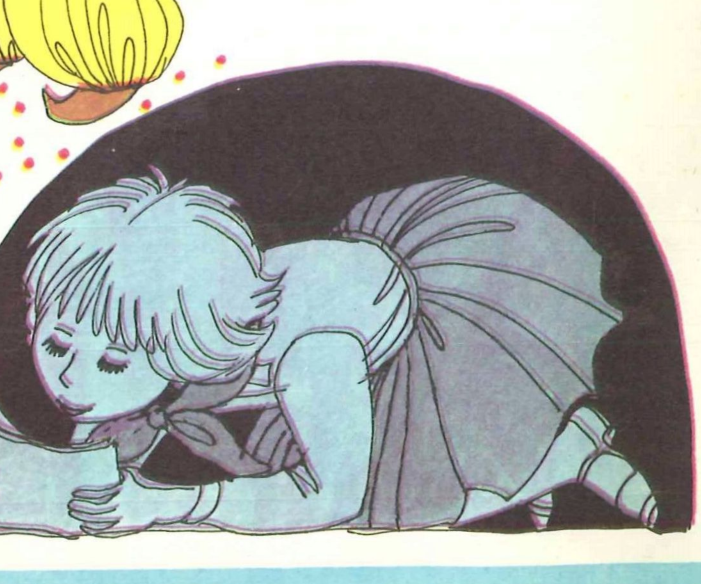
— És szerinted ez főszerep?

— Persze. Folyton a színpadon voltam.

— De hát meg sem szólaltál!

— Dehogynem. Csak halkan és amikor kellett. Érted már? Te kis buta. Én voltam a súgó.

Józsa Teréz

Gyárfás Endre

„Mindent bele” leves

Ez lesz ám a leves! Neve:
MINDENT BELE.
Mindent bele,
gyürkőzzetek, szakácsok,
készüljetek, kukták!
Hagyjátok a kalácsot,
ne süssetek buktát!
Célunk egyetlenegy
s nemes:
legyen kész a remek
leves.
Mindent bele! MINDENT BELE....
Jól hangzik a leves neve.
Szolgálja meg becses nevét:
legyen benne cérnametélt,
vágjunk bele zellert, répát,
karalábét, krumplit, céklát,
egy két kelkáposzta-torzsot,
s persze paprikát, sót, borsot.
Hol az eszed? Kihagynád
az íz-királyt, a hagymát?
Táborunkban ez a nagy nap:
mi főzünk az egész rajnak!
Vaskondérban fő a lé,
s száll a gőze — fölfelé.
Mindent bele!
Repül bele
egy szerecsendió fele,
petrezselyem és szalonna,
szafaládé, kolbász, sonka.
Persze, van, ki nem főz éppen.
Fociznak a szomszéd réten.
Ott is felharsan a jelszó:
— Mindent bele, Jankó, Ferkó!
Jön, jön, jön a csodacsatár....
lő — labda kapura száll,
azaz mellé!
Nem tréfa:
bepottyan a kondérba.
No, még egy-két kavarás,
s kezdődhet a tálalás.
Áció és káció,
nincsen reklamáció:
megmondtuk a legelején,
hogy ez lesz a leves neve:
MINDENT BELE! MINDENT BELE!
Senki ugyan ki nem mondta,
hogy nem lehet benne labda.

Vida Győző rajza

SIMAI MIHÁLY

Nagykópé a barátságról mesél egy magasrangú madárijesztőnek

Részlet a szerző Robogunk az Észtrabanton c. meseregényéből

— Hej, azt a hetvenhét lángon sült hétszázhetvenhét káposztáslángosát! — rikkantotta Nagykópé Haspók, mikor Gazsi vonatja eltűnt a messzeségben. — Csak már azt is megérhetném, hogy az én szegény Krumpendlinszkym visszatér Samandánlandból! Istók zicsi, fölvirágoznám a kedvéért ezt az állomást! Kitűznénk a lobogókat, harsogna a katonazenekar...

Egész elérzékenyült a gondolatra. Mendegélő Vendel is majdhogynem. A fagyoshármasikrek meg sürgősen begombolkoztak.

— Ha meggondolom, hogy ott sínylődik! — merengett Nagykópé Haspók.

— Raboskodik! — vacogta Szervác.

— Senyvedezik! — dadogta Pongrác.

Bonifácnak alig jött ki a torkán a szó:

— Fa-fa-brr! — fagyoskodik a tömlöcben! Brr... irtózatos!

— És énmiattam! — sóhajtott a föltaláló. — Azazhogy énhelyettem. Mert ruhát cserélt velem, amikor a siralomházba dugtak a samandánok. Pedig menthette volna az irháját. De nem. Engem mentett meg. Ezt a vacak kis életemet, amiért akkor már egy fabatkát se adtak volna.

Hallgattak egy sort. Közben egy tehervonat tolatott át a vágányokon. Nagy zajjal, zakatolással. Ki nem hallotta volna belőle senki a kutyavonítást, ha nincs velük Mendegélő Vendel. A vagonokat járó állatorvos. Hallását egy farkas megirigyelhetné.

Fülelt most nagyon Vendel bátyó. Hol vonít az a szegény jószág? Sehol egy négylábú lélek. Még jobban körülnéz: hát ott igyekszik kifelé az állomásról egy borvöröskabátos, fehérnadrágos alak. Arcát elfordítja erősen, de a sárga fülei virítanak. A kalap félrebillen a fején. S mit tart a fehérkesztyűs kezében? Egy hupikékjajvörös zsákot!

— A zsákból jön a hang! — jelentette ki Mendegélő Vendel, és már ott is termett a zsákos embernél. — Állatvédelmi ellenőrzés! — vette elő az igazolványát, s megvillantotta a fickó előtt. Hát, ahogy ránéz, látja ám, hogy a zsákot báró Kukumberg Pancselin tartja a markában.

— Hogy képzeli ezt? Tudja, ki vagyok én? — háborgott-hőbörgött a báró. De már addigra Nagykópé meg a fagyoshármasikrek is körülállták.

— Nocsak-nicsak! Hát újra önhöz van balszerencsém? — fintorgott Nagykópé.

— Mit akarnak? Nincs zsák a kutyámban! — dadogott a báró, szörnyű zavarában. Mert a vakkantást most már valamennyien tisztán hallották.

— Nem valami pontos a fogalmazás, de fölér egy beismerő vallomással! — dörögte Mendegélő. Kirántotta a fehérkesztyűs kézből a zsákot. Bogozzák sebesen: hát eláll szemük-szájuk.

Plútó volt benne, a repülő puli.

Kukumberg a nagy ámuldozásban persze el akart illanni. De Plútó röppent ám utána, mint a nyúl! Végighasította a hófehér nadrágszárát, cincálta a borvörös kabátot, szárnyával lecsapta a fekete cilindert. Bezzeg sivalkodott most a báró, de a puli nem hagyta, két perc alatt visszaterelte Nagykópé Haspók elé.

— Jaj-jaj-jaj! Könyörgöm, szóljanak már a kutyának! — esedezett a megtépázott uraság.

— Miért is szólnánk? — csapkodta a térdét Nagykópé. — Ugyan szép madárijesztőt csinált magából. Szívből sajnálnók, ha nem folytatná.

A kezével azért mégis intett az okos állatnak: „csihadj, öreg harcos!" Az meg engedelmesen leült.

— Hát akkor most iziben megkezdjük a kihallgatást! Kutya teremtette, ugyan miért tette, maga elvetemült ebtolvaj?

A haloványsárgaarcú Kukumberg erre bevallotta: szét akarta szerelni a találmányt, hogy rájöjjön, miképp kell az ilyen röprobotkutyát összeszerkeszteni.

— És aztán?

Még jobban elhalványodott a báró. Ökögött-makogott, ötölt-hatolt.

— Az igazat! Vagy még ijesztőbb madárijesztőt csináltatok magából! Plútó, szagold csak!

A puli közelebb ugrott.

— Nem! Nee! Inkább mindent...

Nagykeservesen kinyögte, hogy a robotot be akarta

adni, persze saját találmányaként, a Találmányi Hivatalnak.

Már csak az ítélet volt hátra.

— Adjuk át a rendőrségnek, mint tolvajt! — javasolta Szervác, akit most hol a hideg rázott, hol a forróság fűtött.

— Egy szál ember az egész rendőrség. Mire őt megtaláljuk, elévül a bűne — legyintett rá Vendel bátyó.

— Nekünk kell intézkednünk! Mégpedig rögvest! — Nagykópé maga elé állította a bűnöst. — Mielőtt megzavart, épp a szegény Krumpendlinszky Adalbert járt az eszemben. A magántitkárom és barátom! Hát maga most végig fogja hallgatni Krumpendlinszky hőstettét. Vigyázzállásban! És minden mondat végén tiszteleg! Nem! Legjobb, ha végesvégig úgy tartja a kezét! Elfogadja, vádlott?

— De kérem, ön megfeledkezik bárói rangomról!

— Plútóóóó! Ez még túl szép madárijesztőnek! Szaggasd még egy ki...

— Jó, jó! Beleegyezem! — A tépett alak vigyázzba vágta magát. Jobbjával feszesen tisztelgett, és borzasztó fancsali arcot vágott hozzá.

Nagykópé pedig mesélt világjáró útjáról, s arról, hogyan találkozott össze Krumpendlinszkyvel. Meg hogy mennyit dolgoztak együtt a legkülönfélébb találmányokon. Samandánlandon csak át akartak utazni, Nagykópé terve az volt, hogy hazatér Amandánföldre. A szülőföldjére. Hisz valaha itt látta meg a napvilágot egy szép kis faluban, Meseegyházán.

Na, mondja, még pár nap és otthon vagyunk.

A baj csak az volt hogy, a híre megelőzte. Sokat hallottak találmányairól Samandánlandban is. Alighogy megmelegedett a szállodában, hát maga a király hívatja pecsétes levéllel.

— Kicsi hiba, nem nagy baj. Jövök nemsokára! — köszönt el a magántitkárától. S ment üstöllést a palotába. Félretolta a két alabárdost az ajtóból és bebattyogott a trónterembe.

— Jónapot adjonisten! — köszönt oda Hétmeghetedik Túrósmazsolás Palacsinta Péterpálnak. Mert, hogy szavamat ne felejtsem, abban a beste országban ilyen neveket adnak a királyoknak. Ki mennyit eszik meg a kedvenc ételéből, aszerint hívják meg számozzák — mesélte Nagykópé. — Bár a számozással bajban vannak, mert aki tíznél tovább tudott számolni, szóval okosabb volt, azt az udvari főemberek mind száműzették. Nem is tudják, hogy a hétmeghetedik az pont annyi, mint tizennegyedik. No elég az hozzá, ott kövéredett az ablak mellett Túrósmazsolás Palacsinta Péterpál király. De olyan kövér embert még nem láttatok, hékám! Talán hárman ha körülérnénk.

— Bagoly mondja verébnek! — kottyantott közbe a báró. — Maga is kövér, mint egy... mint egy...

— Tisztelegni! — mordult rá a föltaláló. Aztán folytatta a történetet.

Egyetlenegy aranyozott-cifra szék állt a terem közepén. Nagykópé elég fáradt volt, kapta magát, belehuppant. No, ha belehuppant rosszul tette. Ez főbenjáró bűn volt. Samandánlandban ugyanis csak egyetlen embernek volt szabad leülni a király jelenlétében.

Mégpedig magának a királynak.

Ezért is rendezték úgy, hogy csak az egyetlen trónszék álljon a trónteremben. S pont ebbe csüccsent bele szegény föltalálónk.

Tapsolt is a király hármat, de nagyot ám. Nagykópé meg nagy szerényen azt mondta: Köszi szépen, felség, tapsot azért nem érdemlek, igyekszik az ember, forgatja az esze kerekét meg minden.

— Felségsértő! — rikoltozott a király, mint egy papagáj. S már ott is termett tizenkét porkoláb. Vitték a dutyiba, s mondták ki rá a halálos ítéletet.

— Most aztán két kézzel tisztelegjen, Pancselinkám! — kiáltott föl Nagykópé. — Mert most jön a sűrűje! Ahogy elvittek a siralomházba — semmi csak egy szál gyertya, egy kupa víz, meg egy asztal volt, hogy az elítélt ráborulhasson, — zizeg egy papiros az ajtó alatt. Nézem. Krumpendlinszky írt. Hogy az utolsó kívánságomat követeljem ki, és az az legyen, hogy vele mégegyszer négyszemközt beszélhessek.

— Hát amikor ezt teljesítették, akkor rábeszélt: cseréljünk ruhát. Halálra őt nem ítélhetik, mert nem felségsértő, aztán meg majd valahogy megszökik ő is. Én majd segítem. Szerencsére senki sem vette észre. Pedig hej de szorult a pocakom a szűk nadrágban! Krumpendlinszky nagy kockás köpenyben jött, az jótékonyan takarta a kövérségemet. Mentem Lolitáért, és még azon az éjszakán átszöktünk a határon.

Nagykópé megint elérzékenyült.

— Ennek már majdnem öt hónapja, barátaim! Maga elmehet! — fordult a báróhoz. — Remélem, okult a történetemből!

Inalt is a megtépázott Pancselin nagy ugatások közepette. A föltaláló elkomorodva folytatta.

— Mindent megpróbáltam. Szép szóval, pénzzel, ravaszsággal. De sehogysem sikerült a szöktetés. Most van egy újabb tervem: egy szédületesen gyors autón dolgozgatok. Ha kész lesz, megpróbálkozom újra.

Mendegélő egyik lábáról a másikra állt.

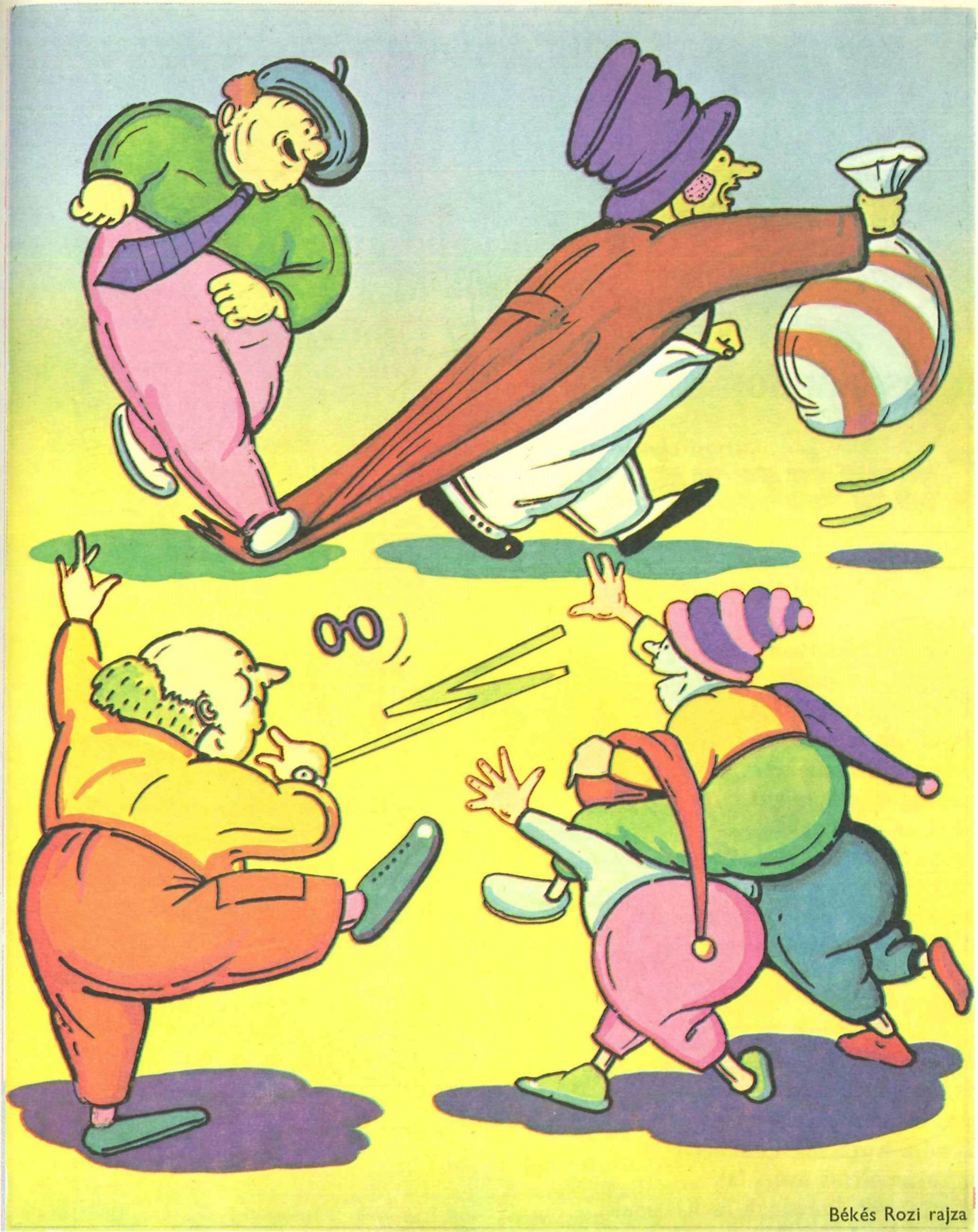
— Nehéz lesz. Hisz az amandánoktól meg éppenséggel a te kiadatásodat követelik állandóan azok a Palacsinta Péterpálok.

— Nehéz, nehéz, de nagyon szégyelleném magam, ha cserbenhagynám! — dobbantott Kópé mester.

Éktelen füttyel érkezett az újabb kisvonat. Mind azon voltak, hogy elinduljanak, mielőtt kiözönlik belőle a nép. De akkor zöld villámok kezdtek cikázni Nagykópé óráján.

— Megálljunk csak! A jóhírjelző! — gyökerezett földbe a lába.

Gazsit hozta a vonat. Rohant oda lélekszakadva, s boldogan kapta ölbe a puliját. Míg a többiek elmesélték, mi és hogyan, a föltaláló tovább figyelt a zöld cikcakkokra.

— Kell itt még lenni valaminek. Vagy valakinek. Nem tévedett.

A legutolsó kocsi egy tehervagon volt. Ahogy félretolták az ajtót, fura, pepitaarcú ember hajolt ki belőle. A ruhája is csupa pepita. És rongyos.

— Nagyképéééé! Nagyképéééé! — integetett pepita karjával a furcsa szerzet. Mellette valami lófej kandikált ki.

— Szent kalafantyú — hördült föl a föltalálók gyöngye. — Mit tettek veled, barátom!

S magyarázólag odaszólt a többieknek. — A kettő közül az egyik Krumpendlinszky. De hogy melyik. . . ?!?!

Würtz Ádám rajza

Rákos Sándor

Kovácsék

Kezdődnek a furcsaságok:
bemutatok egy családot,
ia-fiát, retye-rutyát,
a sógort, a keresztkomát,
a nagyapát, az unokát,
szülőket, és dédszülőket,
ük-ük-ük-ük felmenőket,
uno-uno-uno lemenőket,
egyenes-ágat, oldal-ágat,
dadákat és kofákat,
tücsköt-bogarat, életfát,
kandallót és szamovárt —
s igazából hogy majd mit mondok,
arról itt még egy szót se szólok.

A ház

Házat építenek Kovácsék,
máris szaladnak a kovácsért.
Kovács csendíti az üllőjét,
kovácsolja Kovácsék üdülőjét.
Ez a kovácsoltvas nyári lak
nagyon tetszik Jancsinak és Klárinak.
Fala nem deszka, padja nem fa:
kő leginkább, s a hitványa is tégla.
Udvara sem udvar, hanem kert.
Rezedával legyezgeti az embert.
Kútja merő erőmerítés.
Ezüstdrót a kapu meg a kerítés.

Kerítésén is nyílik egy ablaka,
csibukolva kikönyököl nagyapa.
Kovácséknál nemcsak csibuk füstöl.
Prüszköl tacskójuk a kéményfüsttől.
Ha kóstoltál terraszukon vacsorát —
dícsérheted a Kovácsék jó sorát!

Nagypapa

A nagypapa:
havas hajú hegy.
A nagypapa:
mikor megy a hegy.
A nagypapa:
mikor ül a hegy.
(Unokái ilyenkor láthatják
a tetejét.)

A nagypapa
pipafüstje: köd,
A nagypapa,
mint a Nap kisüt.
A nagypapa
meleg őszi dél.
A nagypapa
feje égig ér.

Nagymama

A nagymama
hétpettyes gumilabda.
A nagymama
ide ugrik és oda ugrik,
A nagymamának
egyik lába itt,
másik a
piacon,
harmadik a
boltban,
negyedik a
rendelőben,
ötödik az
óvodában,
hatodik a
fáskamrában,
hetedik a..,
nyolcadik a...
és így tovább
és így tovább,
nem is értem:
honnan van ennyi láb?
A nagymama
nyúlszemmel figyel.
A nagymama
nyúlfüllel fülel.
A nagymama,
mikor alszik is ébren van.
A nagymama
mindenütt — még ahol nincs is — ott van.

Kovács anyuka

(Ezt a verset írjátok meg ti magatok. Rátok bízom: lehet hosszú is, rövid is, komoly is, tréfás is, ahogy éppen eszetekbe jut.)

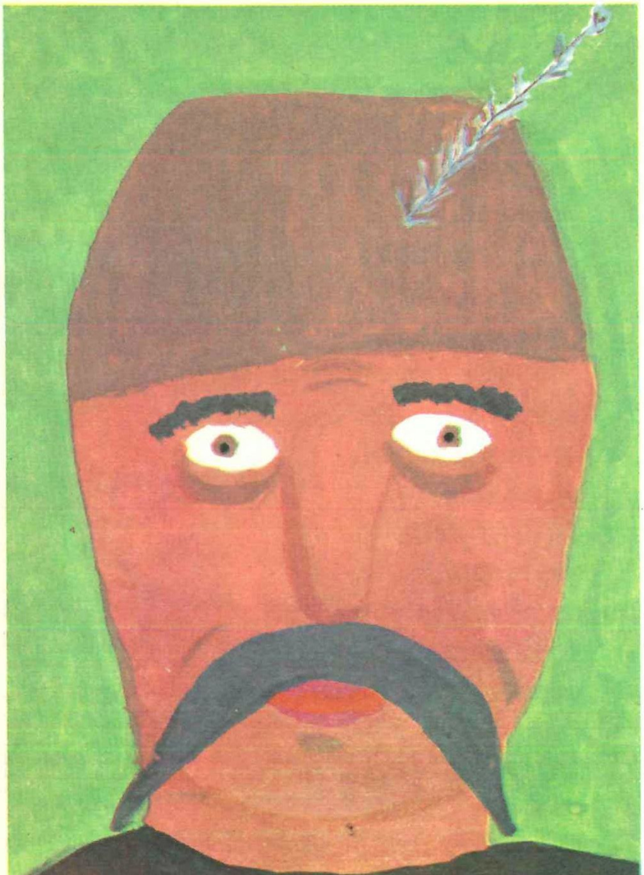
Furcsaságok a Tisza mentén

Az öhönt emelgetik, a barátságot lapátolják

Tolt már titeket apukátok lapáton? Nem? Hát, ezt igazán sajnálhatjátok! Ha nem is a kemény, billenékeny lapát-ülés gyönyörűségéért... Aki odaáll az iskolai tornateremben a lapát nyeléhez, az egész biztosan jó barátságban van veletek, pajtásaitokkal, iskolátokkal.

A rókák eltűntek

A különös sportnak Tiszalökön hódoltak az apukák. A vállalkozók, de a kevésbé merészek is meghívót kaptak: ünnepeljék együtt az 1172. számú Rákóczi Ferenc úttörőcsapattal az úttörőmozgalom 35. születésnapját. A meghívót a másodikos Móra Ferenc raj kisdobosai is aláírták. Ugyanakkor ők is levelet kaptak. Ki-ki maga vette át a postástól. Abban meg ez állt: gyülekező az iskolában! Hozz magaddal tányért, kanalat, labdát, jókedvet! Az ünnepnapon aztán, az iskolában rájuk váró üzenet biztatására, elindultak a faluba. A fákról betűnként szedték le a „szülinap" jelszót, amivel útjuk következő állomásán jelentkezniük kellett. Következett a rókavadászat. De a vad eltűnt. Kiderült, merő véletlenségből az úttörők ejtették el. Sebaj! Annál nagyobb izgalommal érkeztek meg a kicsik a Szilvásba, a Tisza holtágának parti gyümölcsösébe. Ott már Nagy László (megint egy apuka!) lekaszálta apósa telkéről a füvet, s kívüle még tizenhat felnőtt sürgött-forgott, mintha lakodalomra készülődnének.

Fakanáltánc és lepkeröptetés

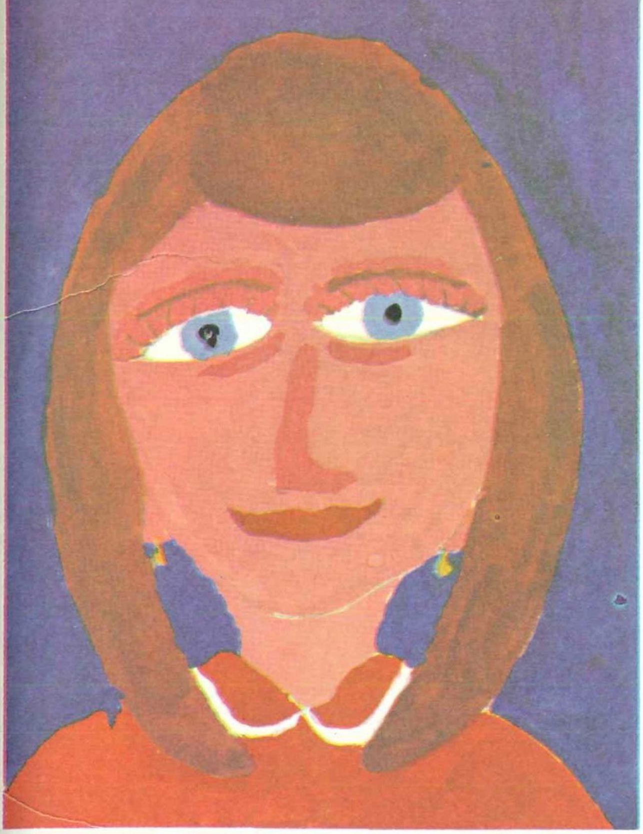
Fellobbantak a tüzek, előkerültek a bográcsok, táncolt a sok fakanál. Az illatok birokra keltek a füsttel, széllel, s teljesen elbátortalanították a készülődő esőt. A gyerekek két nagy fa alá telepedtek, s a Makk Marci és a Misa Maci őrs egymással vetélkedve felelgetett a lufiból, kólás üvegből és más ravasz rejtekből előkerült kérdésekre. A játék lelke Halmos Erzsébet rajvezető tanár néni. A szülinapi meglepetésen kívül mindig, mindent a gyerekekkel együtt talál ki. Legutóbbi közös ötletük a „Mosoly érdemrend". Bárki megkaphatja, aki a közösségnek örömet szerez. Az első kitüntetettek a raj titkos szavazása alapján: Lakatos Palkó és édesanyja, Lakatos Pálné, Szabó Laci, Potornai Mónika, Palencsár Zsolti és Kajtár Feri.

A fejtörők után jött a lepkeröptetés: sorra röppentek fel a fürge dallamok.

Csak semmi riogatás!

Közben elkészült az ebéd: igazi tiszai halászlé és öhön. Az öhön régi pásztorétel. Kevéske szalonnával, tésztával és némi fűszerrel elkészíthető. Ellenben legkevesebb harminckétszer, de sokak szerint inkább hetvenkétszer kell megforgatni a bográcsban, mindig szélről emelgetve a fakanállal. Aki öhönnel délben jóllakott, annak, úgy mondják, már nem hiányzik a vacsora. Bár, ha így hangzik a biztatás... „Ég a láng, ég a láng, / Szülinapi gyertyaláng. / Mozgalmunkat köszöntjük, / A nagy tortát megesszük, / Hamm!" És ez a „hamm!" nem tréfás riogatás volt. Rögtön az ebéd után, percek alatt eltűnt két hatalmas torta. Tán, mert sokan fújták a 35 pici lángot.

Nekibuzdult a zápor. Figyelmeztetésül: min-

A rajzokat
Deák Krisztina és Szilágyi Szilvia
kisdobosok készítették,
Salgótarján,
J. A. Gagarin Ált. Isk.

denki fusson haza, öltözzön ünneplőbe, mert közeleg az ünnepi csapatgyűlés, a kisdobos- és úttörőavatás.

Mit üzenhettek?

Délután négy órakor már megint sütött a nap. Sütött Görbedi Miklós tanár úrra is, aki éppen 35 éve szervezte meg Tiszalökön az első úttörőcsapatot. Akkor nyolcvanan voltak. Most Görbedi tanár úr 290 kisdobost és 340 úttörőt köszönthetett. Mindazokat, akik 1981-ben másodszor érdemelték ki a KISZ Központi Bizottságának vörös selyemzászlaját. A „félórás" úttörőket, akik percekkel azelőtt az Igazmondó raj kisdobosaiként kaptak csapatuktól Kiváló raj kitüntetést, s a Móra Ferenc raj kisdobosait, akik maradtak ugyan kisdobosok, de már gondoltak a jövőre. Titkos üzenetet küldtek követőiknek. A mozgalom 40. születésnapján, az akkori másodikos kisdobosok fejthetik majd meg. Nekik szól.
Mit üzenhetett a Móra raj? Lehet találgatni! Csak annyi bizonyos, hogy a gyerekek kedvenc dalait, játékait, táncait is meglelik majd a titkos üzenet címzettjei.
A tábortűz, mint a mágnes, magához szippantotta a gyerekeket. Állt a bál. Ez is hagyomány Tiszalökön úttörő- és kisdobosavatáskor.

Józsa Teréz

A szülőföldért

A kitüntető jelvény, amely „A szülőföldért" feliratot viseli, sok mindent elárul önmagáról. Látjuk rajta a Föld nevű bolygót, amelyen élünk. Látjuk hazánkat, amely nekünk, magyaroknak a szülőföldet jelenti. Megjelennek rajta nemzeti színeink, és a kisdobosok, úttörők nyakkendője is rajta lobog. Mit tehet hazájáért, szülőföldjéért egy kisdobos? Rengeteget. Először megismerkedik vele. Hiszen csak akkor szeretheti, ha ismeri. Legalább egy kicsiny részét. Ha figyelemmel hallgatja a kövek meséjét, a múzeumba szorult tárgyak szerény vallomását, ha nyitott szemmel jár-kel azon a földdarabon, amelyen született, amelyen él, ez már tettnek számít. Sok ilyen kisdobost ismerünk. Nekik jutalom, a többieknek biztatás „A szülőföldért" kitüntetés. (Először 1981-ben a nemzetközi gyermeknapon kapták meg az arra érdemesek.)

NAGY REMÉNYEK SZÉTFOSZLÁSA
A ZRÍNYI ÉS A RÁKÓCZI NÉV SOKRA KÖTELEZ. LÉGY MÉLTÓ ELŐDEIDHEZ. MINDIG A HAZÁÉRT!
1685-88. A CSÁSZÁRI CSAPATOK MUNKÁCSOT OSTROMOLJÁK. A VÁRAT ZRÍNYI ILONA VÉDTE, AKINEK ELSŐ FÉRJE I. RÁKÓCZI FERENC, A FŐÚRI FELKELÉS VEZÉRE, A MÁSODIK A KURUCVEZÉR THÖKÖLY VOLT. FIA, II. RÁKÓCZI FERENC IT KEZDTE MEGÉRTENI A NEMZET SORSÁT. A CSÁSZÁR A TÖRÖK KIŰZETÉSÉVEL INKÁBB MEGSZÁLLTA AZ ORSZÁGOT.
A VÁRAT ELFOGLALTÁK ÉS CSÁSZÁRI ZSOLDOSOK ÜTÖTTEK BENNE TANYÁT.
AZ IFJÚ RÁKÓCZIT ELSZAKÍTJÁK ANYJÁTÓL ÉS JEZSUITÁK NEVELÉSÉRE BÍZZÁK.
A CSÁSZÁRIAK SZEDTÉK A HADIADÓT, A PORCIÓT, A NÉP PEDIG ÉHEZETT.
A CSÁSZÁR A VÉGVÁRAK NAGY RÉSZÉT LEROMBOLTATTA, A VÉGVÁRI VITÉZEKET SZÉLNEK ERESZTETTE
NINCS TÖBBÉ SZÜKSÉG RÁJUK, ÉS MÉG FÉSZKEI LEHETNEK A LÁZONGÓ MAGYAROKNAK!

ÉS A FEGYVERVÁLTSÁGOT IS KIFIZETTEM!
NEKEM A BIRTOKAIMAT IS ELVETTÉK. EZ LETT A NAGY SZABADSÁGBÓL
AZ ERDŐKBEN ÉS NÁDASOKBAN, A „ZÖLD VÁRAKBAN" SZAPORODNAK A SZENVEDÉS ELŐL SZÖKÖTT JOBBÁGYOK, VÉGVÁRI KATONÁK, KÓBOR HAJDÚK
ROSSZ VILÁG JÁRJA BÁTYÁM! TENNI KÉNE VALAMIT A GAZ NÉMET ELLEN!
ANNAK IS ELJÖN AZ IDEJE ÖCSÉM! ESZE TAMÁS MEGMONDTA...

Dobra verjük

Ha véletlenül valaki nem tudná: 1848. szeptember 29-én a pákozdi csatában győzött a magyar szabadságharc hős honvédserege. Ezért szeptember 29 a Fegyveres Erők Napja. Ekkor tartjuk a csapatzászló ünnepét, amely minden új tanévben az úttörőcsapat első, nagy, közös eseménye.

Rejtvényfejtők figyelem! Az előző évekhez hasonlóan, most kezdődő új rejtvénypályázatunk is kilenc hónapon át tart. A megfejtéseket nem havonta, hanem mindössze három alkalommal kell beküldenetek. A szeptember, október, november havi megfejtéseket november 30-ig; a december, január, február havit február 28-ig; a március, április, májusit pedig május végéig adjátok postára. Címünk: KISDOBOS szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502.

A pályázaton való részvétel feltételeit gondosan olvassátok el. Minden hónap valamennyi rejtvényét fejtsétek meg! Írjátok le a megfejtéseket levélbe, ne a lapból vágjátok ki a rajzokat. Ne felejtsétek ráírni neveteket, pontos címeteket és azt is, hogy hányadik osztályba jártok. A rejtvényoldal bal felső sarkán levő számot tegyétek a borítékba. E nélkül a játék érvénytelen. Aki nyerni akar, annak valamennyi fejtörőt meg kell oldania, nemcsak a keresztrejtvényt! A három havi megfejtést egy borítékban küldjétek el a fenti időpontokban. Mi képeslapon közöljük, hogy a három hónapból mennyit fejtettek meg helyesen. Aki nem kap válaszlapot, annak a megfejtése hibás volt. A kiértékelő „történelmi tárgyú" képeslapokat őrizzétek meg, mert ezekből tudjuk megállapítani kilenc havi munkátok eredményességét. Akinek a kilenc hónapból kilenc, nyolc vagy legalább hét havi megfejtése hibátlan volt, egész évi szorgalmas és eredményes munkájáért könyvjutalomban részesítjük.

Reméljük, sikerül a rejtvényekkel és azok megfejtésével sok fejtörést, de jó szórakozást és örömet szereznünk.

A melléklet leírása. A szatmárcsekei Kölcsey ház ma múzeum és kultúrház. Ott olvasható a falon a költő híres verssora: „Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derűl!" A mellékleten levő „mintarajzon" a ház zöld alapon áll. Ezt az alapot 21 × 15 cm nagyságú zöldre festett kartonból készítsétek el. Erre kell felragasztani a házat, a verssort pedig a ház elé a fűbe.

A ház elkészítésének módja: a hosszú házat, a kiugró házrészt és rá a fekete tetőt vágjátok körül, a szaggatott vonalak mentén hajtogassátok ház alakúra. A pettyes szegélyeket kenjétek be ragasztóval és a jelölés szerint illesszétek egymáshoz. Utoljára kenjétek be a ház alapszegélyeit és állítsátok rá az előre, méretre vágott zöld mezőre.

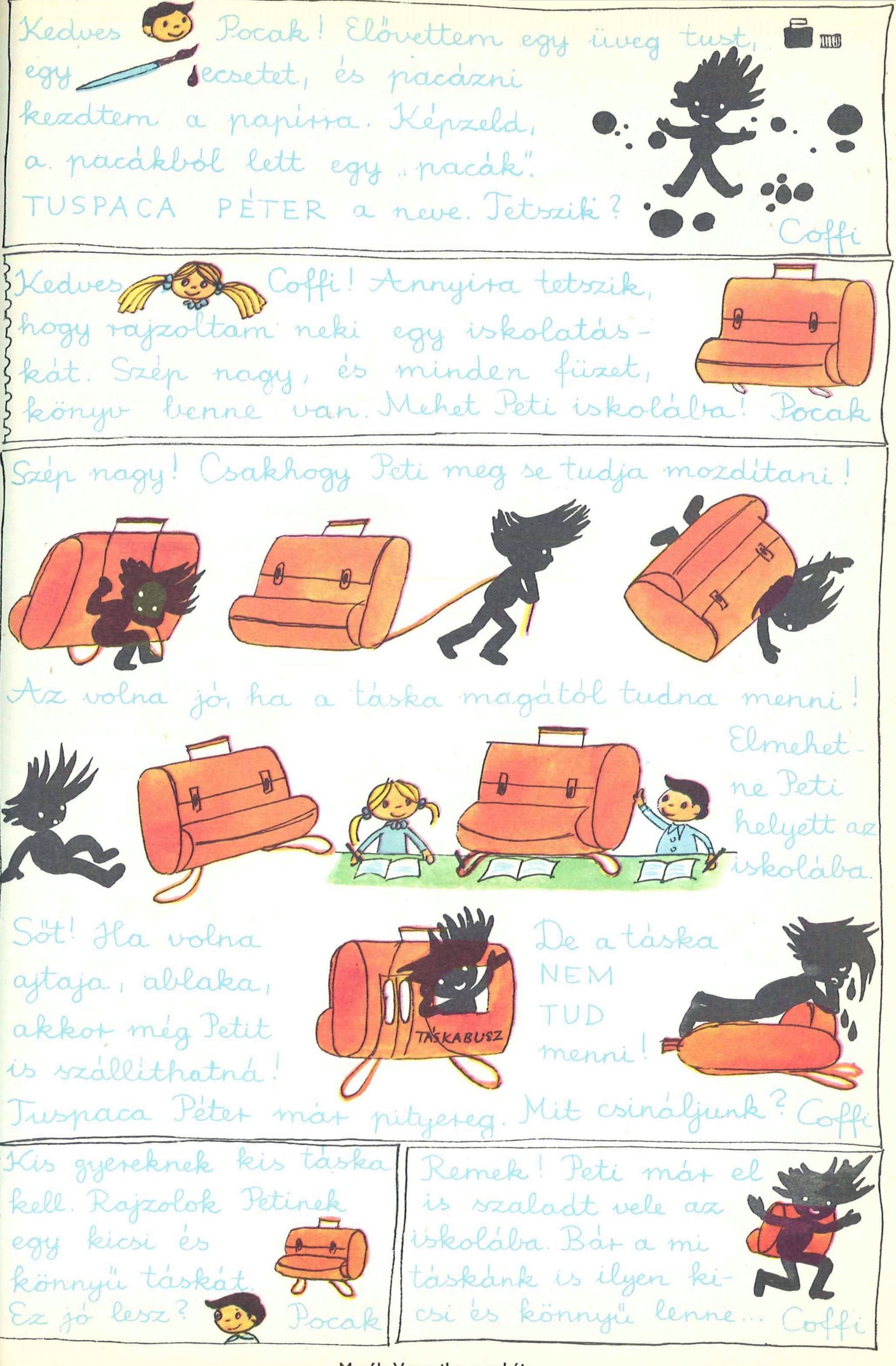
Devecsery László

Esteledik

Esteledik, csillagozik,
éj tündére fésülködik.
Hulldogál a haja szála:
hegytetőre, lombos ágra.

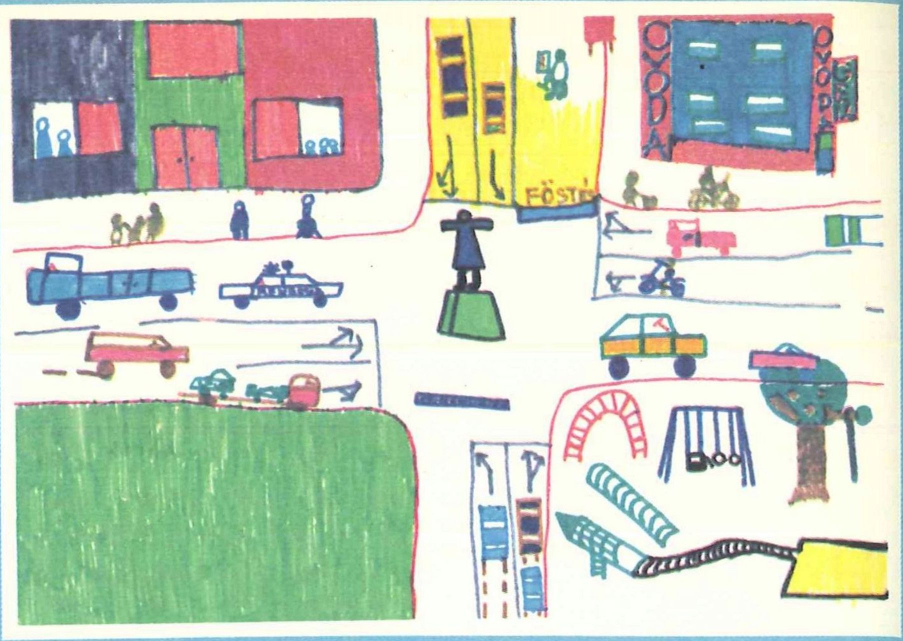
Sötétedik, csillagozik:
éj tündére fésülködik.
Haja borul hegyre, fára:
szemünk fölé, éjszakára.

A Kisdobos szerkesztőségének 1981 májusában az Országos Béketanács emléklapot adományozott. A kitüntetést a szerkesztőségi munkaközösség „a békemozgalomban végzett eredményes munkájáért" kapta.

Marék Veronika munkája

Nagy Zsolt
kisdobos munkája
Pécs, Egyetem úti Ált. Isk.

Postafiók 100

Kavalyecz Emőke, az encsi Barátság raj krónikása írta:

„Nagyon vártuk ezt a napot. Végre eljött! Találkoztunk ismét régi osztálytársainkkal és tanárainkkal. Nagyon örültünk egymásnak. Legszívesebben menten elkezdtünk volna tanulni, de valami még hátra volt, amit el kellett végeznünk. Na mi? Hát feldíszíteni az osztályunkat! Így, ünneplőben aztán kezdődhet a tanulás, a tanítás — vagyis a munka!"

Remélhetőleg Emőkéék nincsenek egyedül abban, hogy díszítik osztályukat, szépítik környezetüket. S hogy milyen nagy elhatározásokkal indultok a szeptembernek, íme, példának álljon itt **Erdő Gabriella** és **Wekszli Marika** (Csorna, Eszperantó u. 7. 9300) levele:

„Barátnők vagyunk. Egyik nap kigondoltuk, hogy tulajdonképpen szervezni kellene egy expedíciót, melynek az lenne a célja, hogy megtisztítjuk szép hazánkat, Magyarországot az elszórt papírhegyektől, félig rágott tízórai domboktól! Megbeszéltük ezt az őrsben is. Ehhez az is kellene, hogy az egész ország összetartson és azt akarja, amit mi. Ezúton kérjük kisdobos és úttörő pajtásainkat, hogy lakóhelyükön segítsenek ők is közös célunk elérésében. Mi a mi lakóhelyünk környékét rendbe tettük, megtisztítottuk. De ez még semmi! Ha összefogunk, sokkal többet tudunk tenni hazánkért, azért, hogy tiszta, szép legyen!"
Eddig a csornai kisdobosok levele.

Ha elolvassátok lapunk második oldalán a „Hass, alkoss, gyarapíts" úttörőévi jelmondatról szóló cikkünket, bizonyára megértitek, milyen fontos ez a látszólag kis dolognak tűnő kezdeményezés.

A tisztasághoz hozzátartozik az is, hogy környezetünkben valamit szépítünk: például a ház udvarát, az utcán a fák melletti virágoskerteket, esetleg az erkélyeket. A csornaiak kezdeményezésében az is benne van, hogy nemcsak szemetet és papírt nem dobáltok el, hanem például a tízóraitok elfogyasztjátok, t a k a r é k o s k o d t o k. Félig rágott gyümölcs, kenyér, iskolatej nem kerül a szemetesládába!

A két kisdobos levelét első számú ötletnek fogadjuk el, mert idén is meghirdetjük ö t l e t p á l y á z a t u n k a t! A legjobb és könnyen megvalósítható, nálatok, csapatotokban, esetleg őrsötökben már megvalósult ötleteket írjátok le és küldjétek el szerkesztőségünkbe. A legjobbakat közöljük, és júniusban őrsi kiskönyvtárat küldünk címükre. Persze, egyénileg is pályázhattok.

Most pedig hallgassuk meg, hogyan számol be a kazári 3497. számú Kossuth Lajos úttörőcsapat nyolcadikos rajtitkára, **Tóth Györgyi** egyik követendő, hagyománnyá vált szép szokásukról!

„A Fegyveres Erők Napján — mely egyben a csapatzászló ünnepe — minden esztendőben őrsönként akadályversenyen veszünk részt. Ilyenkor tréfás vetélkedő mellett akad gránátdobás, kispuska lövészet, sőt még elsősegély feladat is. A legjobb eredményt elértek cukrot meg csokit kapnak. A vetélkedő után tovább játszunk, énekelünk, szalonnasütést rendezünk. Közösen készítjük a nyársakat, feltűzzük rá a szalonnát, szeljük a hagymát meg a kenyeret. Néha krumplipaprikást főzünk, és vágjuk a paprikát meg a paradicsomot. Mindig minden elfogy az utolsó cseppig! Ezen a nagy közös kiránduláson kívül őrsönként is járjuk az erdőt. Télen szánkóversenyt rendezünk, hóembert építünk. A legszebb készítője jutalmat kap. No, nem nagy díjat, de annak az adja az értékét, hogy valamiért megdolgoztunk, vagy valamit jobban csináltunk. Tavasszal a fiúk fociznak kiránduláskor, mi lányok meg virágot szedünk. Koszorút kötünk, vagy ha ritka példányt találunk, azt a növényt lepréseljük. Évente járunk Budapestre. Nekem a Vidám Parkon, a Halászbástyán, a kilátáson kívül nagyon tetszett a Planetárium. Mondom is mindenkinek, ha Pesten jár, okvetlenül tekintse meg. Azóta más szemmel nézek a csillagos égre..."

Ötleteiteket mielőbb várjuk! Leveletekre írjatok rá egy nagy „Ö" betűt!

Ferkai Loránt: A nyár emlékei

Fiókjaidban valószínűleg összevisszа hevernek nyáron gyűjtött „kincseid", fenyőtoboz, kagylóhéj, madártoll, színes kavics. Mindhez élmény fűződik, kár eldobni, de rendezetlenül sem hagyhatod. Lepréselt leveleket félrajzlapra ragasztva karton gyűjtőmappában tehetsz el (1). Őszi terméseket jobb vastag kartonlapra, hullámpapír-táblára ragasztani (2), s lehetőleg névvel ellátva — esetleg a por ellen celofánnal bevonva — tárolni.

Az összegyűjtött magoknak, apró csigáknak, különlegesen szép kavicsoknak, fakéreggel együtt gyűjtött zuzmóknak legcélszerűbb gyufásdoboz-fiókokból rekeszes „tárlót" készíteni (3). Három-öt darabot egymás mellé ragasztasz, a fióksor végére karton véglapot enyvezel (V), s belsejüket színes papírral vond be (P). A magok stb. berakása után felülről ragaszd le az egészet celofánnal, s kész az emlékgyűjtemény.

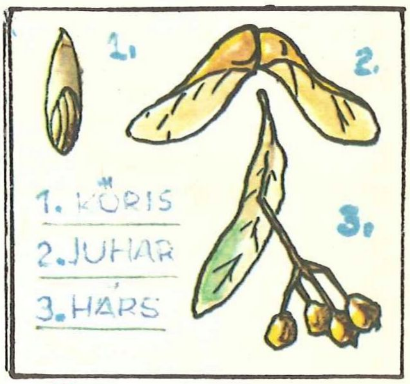
Ha egy kartondobozt rekeszekre osztasz (4), majd kívül-belül színes papírral szépen bevonod, sokféle tárgy elhelyezésére alkalmas tárlóhoz jutsz (5); rajzunkon csigaházakat láthatsz benne. Kívül vagy belül írd rá, mi a nevük, például: berki csiga, mocsári csiga, tányércsiga, éti csiga stb. Ha ráírod nevedet is, a keltezést és azt, hogy hol találtad, hol gyűjtötted őket, gyűjteményednek az évek során értéke is lesz, nemcsak polcod vagy szobasarkod dísze.

Kirándulásaidon gyakran eljutsz olyan helyekre, ahol erdőkitermelés folyik. Ott gyűjts össze néhány lehasított kéregdarabot. Az ott dolgozóktól, vagy mástól tudakold meg, milyen fák kérgei azok. Ilyen gyűjtemény birtokában később nemcsak leveleiről, hanem kérgük jellegzetességei alapján is meg tudod különböztetni az égerfát a sziltől, a tölgyet a bükktől, a gyertyánfát a juhartól.

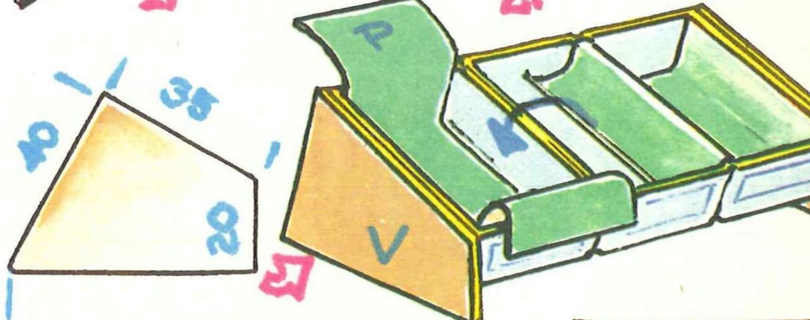
Az eddigiek után nem kell sok szót vesztegetnünk a tollgyűjtemény (6) és a kagylógyűjtemény (7) elkészítéséről, a rajzok maguk beszélnek erről. Ezek a gyűjtemények közelebb visznek a természet megismeréséhez és megszeretéséhez. Ezzel pedig egész életedben gazdagabb leszel!

1.

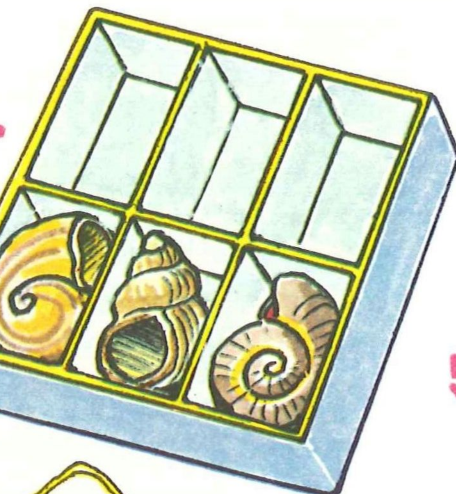

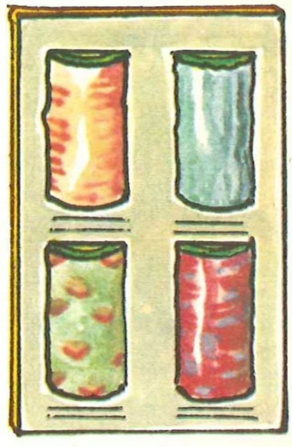
2.

3.

4.

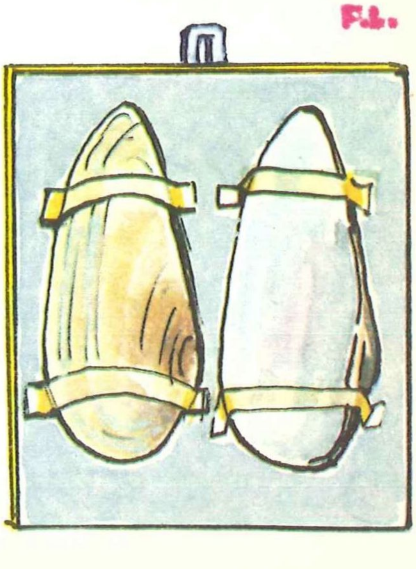
5.

F.L.

7.

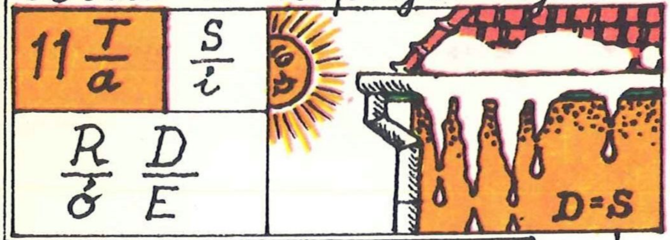

6.

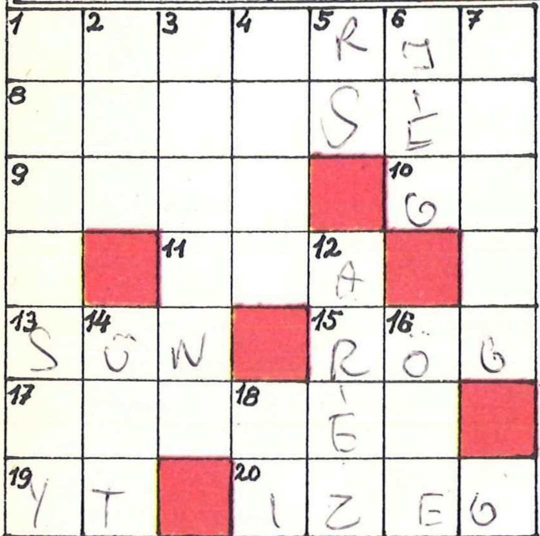

Szeptemberi fejtörő

Betű- és képrejtvények

Keresztrejtvény

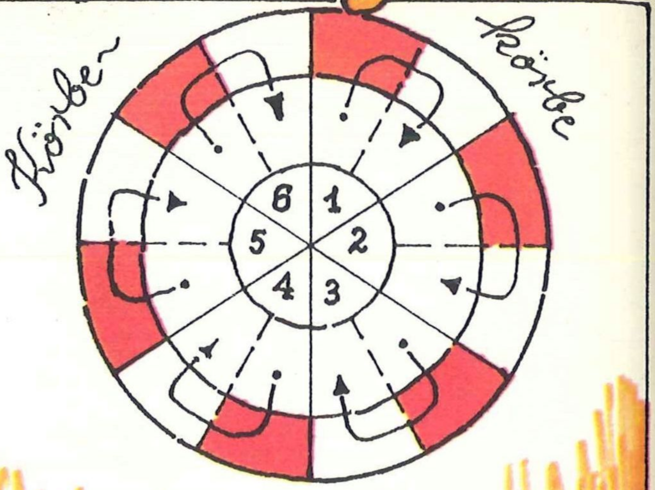

Vízszintes: 1. Kilyukasztja (ék. hiba). 8. Fiatalság ellentéte. 9. Vezényszó a huszároknál. 10. Kettős betű. 11. Női név. 13. Tüskés állat. 15. Földdarab. 17. Visszafelé ragadozó madár. 19. YT. 20. Mozog ikerszava.

Függőleges: A Himnusz költőjének vezetékneve. 2. Pl. Móra Ferenc is ez volt. 3. Az 1. sz. alatti költő keresztneve. 4. Kutya teszi. 5. RS. 6. Megfagyott víz. 7. A fazekas nyersanyaga. 12. Sárga fém névelővel. 14. Nagy edény. 16. Szövet közepe. 18. Sír.

A keresztrejtvényből beküldendő a **függőleges 1., 2., 3.** megfejtése.

Körbe-körbe

Írjátok be a négybetűs válaszokat a kis nyilaknak megfelelő sorrendben: 1. Kismacska. 2. Nappal után jön. 3. Tüskés fa. 4. Itt vetítik a filmeket. 5. Felső ellentéte. 6. Bőrpapucs. Ezután olvassátok össze a színes mezőben levő betűket.

Jó vásár

Ide figyelj Laci — szólt Pali. — Neked van egy marék 10 filléresed, nekem meg pár forintom. Kössünk üzletet. Az első forintomat neked adom 10 fillérért, a másodikat 20 fillérért, és minden további forintért 10 fillérrel többet fizetsz. — Laci beleegyezett. Pali 20 darab 1 forintost adott el Lacinak. Melyikük járt jól a végén?

Énekeljünk

Melyik ismert dal első sorát írtuk le mássalhangzók nélkül?

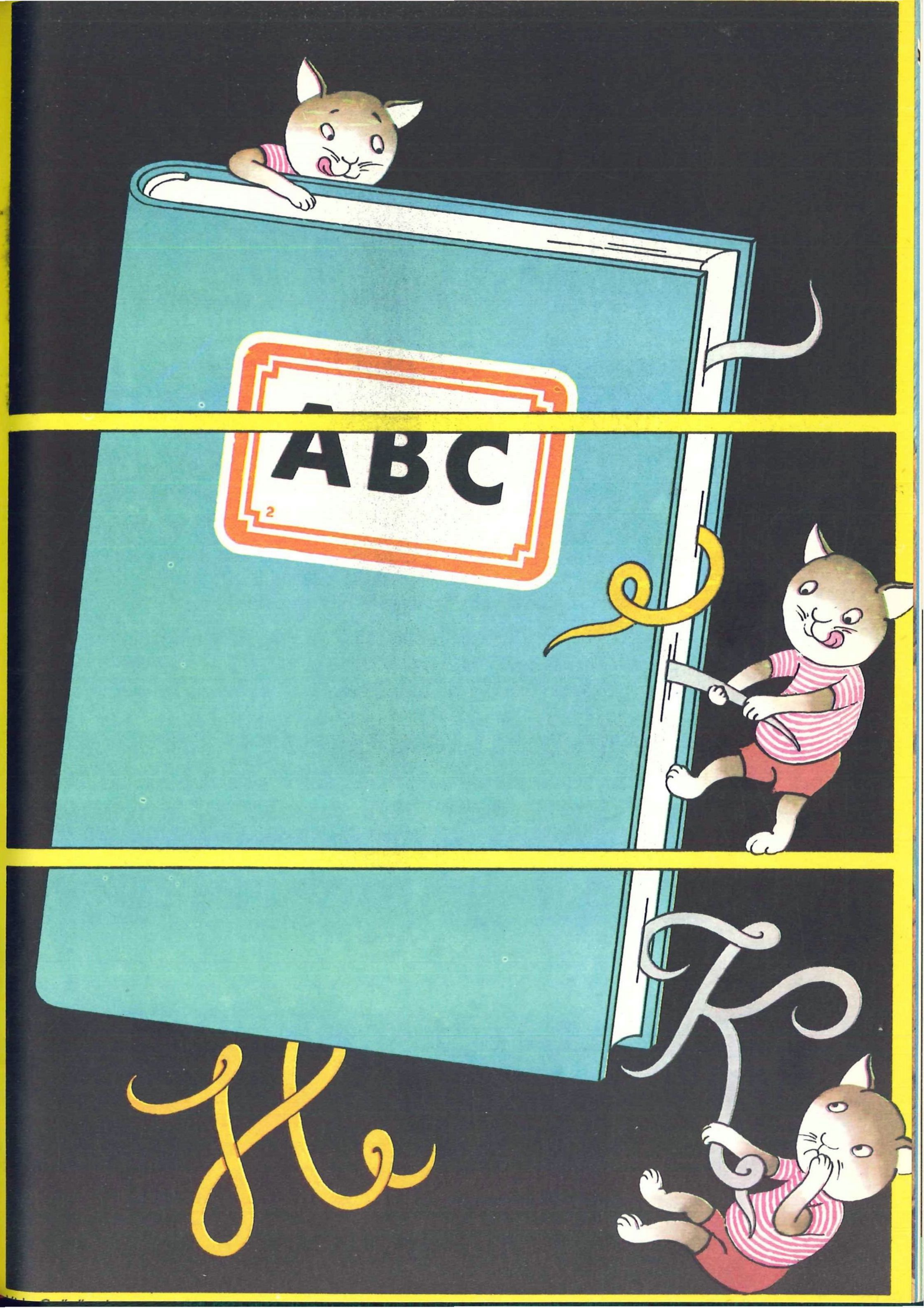
EAŐÖEAŐÖAIÁA

Rejtvényfejtők figyelem! Ez évi új rejtvénypályázatunkkal kapcsolatos felvilágosítást részletesen olvassátok el a Dobra verjük oldalon!

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének Gyermeklapja. XXX. évf. 7. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1., közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 81.0618. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza
A címoldal **Papp Krisztina**, a hátsó címoldal **Vida Győző** munkája
A képtörténetet **Papp László** írta, **Felvidéki András** rajzolta

ABC
2

Nagy László

BALATONPARTON

Balatonparton
a nádi világban
megbújtam egyszer,
s csodaszépet láttam:
bóbitás nádon
nádiveréb-fészket,
sásbokor alján
kis vízicsibéket.

Vadruca moccant,
topogott a vízre,
barna liléit
vízi útra vitte.
Senki se látta,
csak magam csodáltam,
ott a víz partján
még sokáig álltam.
Játszott a nádas
széllel és derűvel,
s hazaindultam
nádihegedűvel.

